

MEKÂNIN HİKÂYESİ
HİKÂYENİN MEKÂNI

TÜRK HİKÂYESİNDE MEKÂN
(1870-1922 DÖNEMİ)

Yrd. Doç. Dr. Ayşe DEMİR

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	9
GİRİŞ.....	11

I. BÖLÜM

HİKÂYELERDE GÖRÜLEN MEKÂN TÜRLERİ

1.1. İÇ MEKÂN.....	19
1.1.1. Ev.....	19
1.1.1.1. Evi Kaybetmek.....	41
1.1.1.2. Eve Dönüş.....	45
1.2. DIŞ MEKÂN.....	51
1.2.1. Tabiat.....	51
1.3. KAPALI MEKÂN.....	59
1.4. AÇIK MEKÂN.....	80
1.5. BURASI-BAŞKA BİR YER.....	89
1.6. KAPSANAN-KAPSAYAN MEKÂN.....	98
1.7. KARANLIK MEKÂNLAR.....	108
1.8. AYDINLIK MEKÂNLAR.....	120
1.9. KADIN MEKÂN LARI.....	122
1.10. ÇOCUKLUK MEKÂN LARI.....	129
1.11. RÜYA MEKÂN LARI.....	135

II. BÖLÜM

HİKÂYELERDE GÖRÜLEN MEKÂN LARIN İŞLEVLERİ

2.1. SAHNE OLARAK MEKÂN.....	147
2.2. YARDIMCI OLARAK MEKÂN.....	156
2.3. ENGELLEYİCİ OLARAK MEKÂN.....	161
2.4. YÖNLENDİRİCİ OLARAK MEKÂN.....	169

III. BÖLÜM HİKÂYENİN DİĞER ÖGELERİ ve MEKÂN

3.1. HİKÂYELERDEKİ OLAY ÖRGÜSÜ ve MEKÂN KULLANIMI.....	177
3.1.1. Başlangıç Durumlarında Mekânın Kullanımı.....	182
3.1.2. Hikâyenin Doruğunda Mekân Kullanımı.....	190
3.1.3. Sonuç Durumlarında Mekân Kullanımı.....	204
3.1.4. İpucu Olarak Mekân Kullanımı.....	213
3.2. HİKÂYELERDEKİ ŞAHİS KADROSU ve MEKÂN KULLANIMI.....	221
3.2.1. Hikâye Kahramanlarının Çizimi ve Mekân	221
3.2.1.1. Kahramanın Fiziksel Portresi ve Mekân	226
3.2.1.2. Kahramanın Ruhsal Portresi ve Mekân	235
3.2.2. Mekân ve Yabancılaşma Duygusu.....	244
3.2.3. Arzu Edilen Mekânlar	253
3.2.4. Kaçış Mekânları.....	264
3.2.5. Mekânın Kutsallığı	271
3.2.6. Mekânın Mahremiyeti.....	274
3.3. HİKÂYELERDEKİ ZAMAN ve MEKÂN KULLANIMI	278
3.3.1. Kurgusal Zaman	293
3.3.2. Kronotop Kavramı	299
3.3.2.1. Yol-Karşılaşma Kronotopu.....	303
3.3.2.2. Şato-Konak Kronotopu	322
3.3.2.3. Misafir Odası-Salon Kronotopu.....	332
3.3.2.4. Taşra Kasabası Kronotopu	338
3.3.2.5. <i>Merdiven Kronotopu</i>	343
3.3.2.6. Koridor Kronotopu.....	348
3.3.2.7. Meydan Kronotopu.....	351
3.3.2.8. Kapı Kronotopu.....	352
3.3.2.9. Bodrum/Mahzen Kronotopu.....	364
3.3.2.10. Köşe Kronotopu	366
3.3.3. Seyahat Kavramı ve Mekân.....	373
3.4. HİKÂYELERDEKİ ANLATIM TEKNİKLERİ ve MEKÂN	378
3.4.1. Metin Türleri ve Mekân	378
3.4.2. Hikâyelerde Mekân Tasvirlerinin İşlevleri	381
3.4.2.1. Bir Etki Oluşturan Mekân Tasvirleri	384
3.4.2.2. Bir Atmosfer Oluşturan Mekân Tasvirleri	390
3.4.2.3. Bir Beklenti Oluşturan Mekân Tasvirleri.....	393

IV. BÖLÜM

NESNELER DÜNYASI ve MEKÂN

4.1. NESNELER DÜNYASI ve OLAY ÖRGÜSÜ	403
4.2. NESNELER DÜNYASI ve İNSAN	413

V. BÖLÜM

HİKÂYELERDE GÖRÜLEN MEKÂNLARIN SOSYAL OLAYLARA
BAĞLI OLARAK DEĞİŞİMİ

5.1. TOPLUMU YANSITICI OLARAK MEKÂN.....	431
5.2. MİLLÎ MEKÂN KAVRAMI ve MİLLÎ MEKÂNIN SINIRLARI	435
5.3. MİLLÎ KİMLİK OLUŞTURMADA MEKÂNIN ROLÜ	445
5.4. HİKÂYELERDE YENİ BİR MEKÂN OLARAK ANADOLU.....	451
5.4.1. Anadolu'ya Dönüş Fikri.....	451
5.4.2. Bir Savaş Mekânı Olarak Anadolu ve Diğer Mekânlar.....	458
SONUÇ.....	473
KAYNAKÇA	485